Regionledningskontoret
Peter Karnung

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-02-23

TRN 2022-0013

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Inriktningsprinciper för regionala prioriteringar - bredbandsstöd

Regionledningskontorets förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande.

> De föreslagna kriterierna som inriktningsprinciper för arbetet med de regionala prioriteringarna beslutas i enlighet med vad som anges i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Post- och telestyrelsen (PTS) delar årligen ut investeringsstöd till bredbandsutbyggnadsprojekt. När stödet ska fördelas kan regionerna ge vissa geografiska områden fördel i konkurrensen genom så kallade regionala prioriteringar. Det ger en möjlighet att styra stödet till områden som bedöms vara strategiskt viktiga. Områden kan prioriteras utifrån kriterier som Post- och telestyrelsen ställt upp.

Kriterierna *främjande av anslutningar till hushåll, främjande av företagande och näringsliv samt andra verksamheter* och *beaktande av områdesspecifika förutsättningar som innebär sämre förutsättningar för bredbandsutbyggnad* har valts ut och matchats mot målsättningar i den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050) (LS 2015-0084) och Landsbygds- och skärgårdsstrategin för Stockholms-regionen (LS 2017-1513).

Inriktningsprinciperna för de regionala prioriteringarna ligger till grund för det operativa arbetet med att välja ut prioriterade områden; vilket utförs av regionledningskontoret tillsammans med berörda kommuner.

Bakgrund

Post- och telestyrelsen delar årligen ut stöd till bredbandsutbyggnad där marknaden inte bedöms kunna bygga ut på kommersiella grunder. Stödet kan sedan sökas av nätbyggare som söker medel utifrån planerade projekt. Landet är uppdelat i tre utlysningsområden som vardera tilldelas en del av det totala stödet. Projekten konkurrerar sinsemellan om stödet och tilldelningsprincipen är *lägst sökt stöd per byggnad i projektet vinner*.

Tilldelningsprincipen leder till att olika områden, exempelvis där geografin fördyrar utbyggnaden, kommer att ha svårare att konkurrera om stödet.

Genom regionala prioriteringar kan projekt få en konkurrensfördel om det innehåller prioriterade byggnader. Post- och telestyrelsen har valt ut ett antal kriterier som ligger till grund för vilka byggnader som kan prioriteras. Det är sedan upp till varje region att välja ut vilka kriterier som ska tillämpas. Under april månad prioriterar regionerna 30 procent av byggnaderna och rapporterar till Post- och telestyrelsen i maj. Utlysningen för att söka stödet är sedan öppen under sommaren och i slutet av året tilldelas beviljade projektansökningar medel.

Regionledningskontorets förslag och motivering
De utvalda regionala prioriteringarna bidrar till den regionala utvecklingen i enlighet med RUFS 2050 och Landsbygds- och skärgårdsstrategin. (se bilaga *Information om Post- och telestyrelsens bredbandsstöd* 2022 för samtliga kriterier).

Bedömningen är att nedanstående kriterier för prioritering inte exkluderar någon byggnad eller område från att bli föremål för utvärdering samtidigt som inriktningen för prioriteringen ger ett uttryck för Region Stockholms viljeriktning i den regionala utvecklingen. Eftersom det i dagsläget inte är presenterat hur möjligheterna till stöd ser ut för Stockholms län bör inte för stora begränsningar göras. Arbetet med de regionala prioriteringarna genomförs med utgångspunkten att utjämna den digitala klyftan mellan olika geografiska områden i länet, där bredbandsstödet är ett verktyg för att bidra till att stimulera den digitala infrastrukturen.

Inriktningsprinciperna kommer att vara ett underlag för en fördelning av prioriterade områden som stärker den regionala utvecklingen. Utifrån beslutade principer kommer lämpliga områden för prioritering väljas ut i nära samarbete med berörda kommuner. Kommuner som är föremål för prioriteringen är i huvudsak de med stor landsbygd och där bredbandsutbyggnaden gått långsammast.

Föreslagna kriterier som inriktningsprinciper för regional prioritering:

- Utifrån Post- och telestyrelsens kriterium *främjande av anslutningar till hushåll* kan alla **permanenta hushåll som saknar fast bredband prioriteras**. Det är i linje med målet i RUFS 2050 om att samtliga invånare, företagare och offentlig sektor ska ha tillgång till snabbt bredband, fast och mobilt. På landsbygden finns många hushåll som fortfarande saknar snabbt bredband.

- Utifrån Post- och telestyrelsens kriterium *främjande av företagande och näringsliv samt andra verksamheter* kan alla **byggnader som huvudsakligen är arbetsställen prioriteras**. Det överensstämmer med samma mål i RUFS 2050 som ovan. I Landsbygds- och skärgårdsstrategin är ett av flera insatsområden att stärka det lokala näringslivet. En av delstrategierna för att uppnå detta är att bygga ut bredband och mobiltäckning.

- Utifrån Post- och telestyrelsens kriterium *beaktande av områdesspecifika förutsättningar som innebär sämre förutsättningar för bredbandsutbyggnad* kan alla **permanenta hushåll och arbetsställen i skärgården prioriteras**. I landsbygds- och skärgårdsstrategin finns målet att fokusera på att utveckla länets kärnöar. Antalet byggnader som är prioriterbara (ej fritidshus) är relativt få på de flesta kärnöar och för att stödet ska kunna nås av en större del av skärgården föreslås att inriktningen för prioriteringen gäller hela skärgården.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag
1. Information om Post- och telestyrelsens bredbandsstöd 2022

Beslutsexpediering
1. Regionledningskontoret

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2022-02-23

Ordföranden i regionala utvecklingsnämnden, regional utvecklingsdirektör och regional bredbandskoordinator

Information om er delaktighet i Post- och telestyrelsens bredbandsstöd 2022

Med det här brevet vill vi informera om kommande utlysning av bredbandsstöd för år 2022 i er region och informera om vilka möjligheter ni som region har att påverka var stödet delas ut. Post- och telestyrelsen (PTS) har i uppdrag att administrera investeringsstöd för bredband enligt förordningen (2020:266) om statligt stöd för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur.

Regionerna och de regionala bredbandskoordinatorerna ges möjlighet att vara delaktiga under två delprocesser:

1. Kvalitetssäkring av PTS byggnadsförteckning

Under perioden 13 januari – 4 februari 2022 inbjuds regionerna att kvalitetssäkra PTS byggnadsförteckning som ligger till grund för tilldelning av bredbandsstöd. Till detta brev bifogas en bilaga med mer information om hur det går till.

2. Regionala prioriteringar

Efter att PTS genomfört ett offentligt samråd kommer regionerna under perioden 8 april – 2 maj 2022 återigen att få möjlighet att involveras i arbetet. Ni har då möjlighet att bidra med regionala prioriteringar. Till detta brev bifogas mer detaljerad information om hur det går till.

PTS uppmanar regionerna att nyttja denna möjlighet till att påverka förutsättningarna för tilldelning av bredbandsstöd och uppmuntrar till samverkan med kommuner, länsstyrelser och andra aktörer med god lokalkännedom i arbetet.

Post- och telestyrelsen
Postadress: Box 5398, 102 49 Stockholm
Besöksadress: Valhallavägen 117 A
Telefon: 08-678 55 00
E-post: pts@pts.se
www.pts.se

Kort om kvalitetssäkring av underlag

PTS gör årligen en bredbandskartläggning som sedan ligger till grund för i vilka områden stöd kan beviljas. Denna kartläggning görs på byggnadsnivå. För att höja kvaliteten ges regionerna möjlighet att kvalitetssäkra PTS byggnadsförteckning. Under kvalitetssäkringen ger ni förslag på byggnader som bör läggas till och/eller tas bort från byggnadsförteckningen.

PTS ger er möjlighet att kvalitetssäkra underlagen utifrån fastställda kriterier under perioden 13 januari – 4 februari 2022. Det är således inte fråga om att regionen ska göra något ställningstagande. Se bilaga för mer detaljer om arbetet.

Kort om regionala prioriteringar

Under perioden 8 april – 2 maj 2022 har ni möjlighet att inkomma med regionala prioriteringar. Syftet med de regionala prioriteringarna från PTS sida är att få in regional styrning i bredbandsstödsmodellen och möjliggöra mindre kostnadseffektiva projekt. Regionala prioriteringar innebär att regionerna, i samråd med kommuner och andra aktörer, pekar ut områden som är av betydelse för lokal och regional utveckling. Utbyggnadsprojekt i regionalt prioriterade områden får sedan en konkurrensfördel när PTS rangordnar och granskar vilka projekt som ska tilldelas stöd. Se bilaga för att ta del av mer detaljer om arbetet.

Mer information om PTS bredbandsstöd

Information om PTS bredbandsstöd publiceras löpande på PTS webbplats (www.pts.se/bredbandsstod). Detaljerad information om utlysningen av bredbandsstöd 2022 kommer att ges under våren 2022. På PTS webbplats går det även att anmäla sig till ett nyhetsbrev om bredbandsstödet.

Vi är tillgängliga för frågor via bredbandsstod@pts.se

Med vänliga hälsningar,

Joanna Widstrand
Tf chef för Enheten för kvalitetssäkring och samverkan
Avdelningen för bredbandsstöd

Bilagor:
Information till regioner och regionala bredbandskoordinatorer om kvalitetssäkring av PTS byggnadsförteckning
Information till regioner och regionala bredbandskoordinatorer om regionala prioriteringar

Bilaga: Information till regioner och regionala bredbandskoordinatorer om kvalitetssäkringen

Tidplan för bredbandsstödsprocessen 2022

13 februari – 4 februari

- **Kvalitetssäkring av byggnadsförteckning**
  Här kan byggnader som uteslutits felaktigt komma att läggas till och byggnader som felaktigt finns med tas bort.

24 februari – 25 mars

- **Offentligt samråd**
  Marknadens aktörer får chans att rapportera om det redan finns kommersiella utbyggnadsplaner i områden där PTS avser att utlysa stödmedel.

8 april – 2 maj

- **Regionala prioriteringar**
  Regionerna får möjlighet att inkomma med regionala prioriteringar för att styra utbyggnaden mot byggnader som anses extra viktiga att nå genom stödfinansierad utbyggnad.

13 maj – 22 augusti

- **Utlysning**
  PTS öppnar för årets ansökningar om bredbandsstöd.

23 augusti – 31 december

- **Handläggning av ansökningar**
  Under denna period kommer PTS att handlägga de ansökningar som kommit in. Beslut och utbetalning sker innan årets slut.

Kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen 2022

Som ett led i förberedelserna inför kommande utlysning av bredbandsstöd genomför Post- och telestyrelsen (PTS) en kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen. Av byggnadsförteckningen framgår vilka byggnader som kan ingå i ett stödfinansierat utbyggnadsprojekt. Kvalitetssäkringen är en möjlighet för regionerna att utifrån sin kännedom om den regionala bredbandssituationen föreslå förändringar av byggnadsförteckningen. Regionerna kan lämna förslag på byggnader som de anser ska plockas bort eller läggas till i byggnadsförteckningen.

Kvalitetssäkringen pågår under perioden 13 januari – 4 februari 2022.

Syftet med kvalitetssäkringen är att säkerställa att rätt byggnader blir aktuella för stödfinansierad utbyggnad. Mot bakgrund av förändringar i den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER) pågår en översyn av förordningen (2020:266) om statligt stöd för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur. PTS kommer därför behöva återkomma med detaljerad information om utifrån vilka kriterier byggnadsförteckningen tas fram.

Varför kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen?

Kvaliteten på byggnadsförteckningen är bara så bra som rapporteringen den grundar sig på, det vill säga operatörernas svar eller avsaknad av svar i mobiltäcknings- och bredbandskartläggningen. I de områden där operatörer har nät men inte har lämnat in tillräckliga svar, eller där svaren innehåller brister, har PTS gjort uppskattningar. PTS har utvärderat metoden för uppskattningar och den ger vid stickprov ett bra resultat, men med det sagt, så är den inte felfri. Därför är det viktigt att PTS får synpunkter från er om det blivit fel i detta avseende. Syftet är att förbättra kvaliteten, minimera fel i byggnadsförteckningen och därmed säkerställa att rätt byggnader blir aktuella för stödfinansierad utbyggnad.

Vad gör bredbandskoordinatorerna under kvalitetssäkringen?

Regionerna ges möjlighet att kvalitetssäkra den byggnadsförteckning som ligger till grund för PTS tilldelning av bredbandsstöd. Vi vet att olika regioner har olika förutsättningar. Vissa regioner sitter på mycket detaljkunskap och har gjort omfattande kartläggning, andra har kännedom på mer aggregerad nivå. Eftersom regionala bredbandskoordinatorer får mycket inspel från operatörer, kommuner m.fl. och har ett nära samarbete med länsstyrelsen i respektive region är er kännedom om lokala förhållanden till stor nytta.

Lämna motivering/förklaring till föreslagna ändringar

Föreslagna ändringar behöver fyllas i på byggnadsnivå, men de förklaringar ni lämnar kan ges för ett visst område. Det är obligatoriskt att lämna en motivering/förklaring till varför ni anser att byggnader bör läggas till och/eller tas bort från byggnadsförteckningen. Motiveringen kan lämnas i en bifogad bilaga eller så kan ni lägga in denna information direkt i ett meddelande. Motiveringen ska innehålla uppgifter som stödjer den föreslagna ändringen. Det kan exempelvis vara i form av hänvisning till en nätbyggares webbplats där PTS kan läsa om planerad utbyggnad som omfattar byggnader som finns med i byggnadsförteckningen.

Tidsplan för kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen

Byggnadsförteckningen blir tillgänglig i PTS portal den **13 januari 2022**. Sista datum att skicka in svar är den **4 februari 2022.**

Svaret ska skickas in via PTS portal.

Var vänder jag mig om jag har frågor?

Du kan kontakta avdelningen för bredbandsstöd per e-post via bredbandsstod@pts.se om du har frågor som gäller bredbandsstödet, exempelvis om byggnadsförteckningen eller hur stödprocessen fungerar.

Gäller din fråga hur du använder PTS portal kan du kontakta supporten genom supportknappen som finns i PTS portal.

Bilaga: Information till regioner och regionala bredbandskoordinatorer om regionala prioriteringar

Tidplan för hela bredbandsstödsprocessen 2022

Regionala prioriteringar 2022

Regionala prioriteringar innebär att regionen, i samråd med kommuner och andra aktörer, anger vilka områden som anses prioriterade för PTS bredbandsstöd genom att markera byggnader i byggnadsförteckningen. Regionen har möjlighet att prioritera 30 procent av de byggnader med hushåll och arbetsställen som ingår i byggnadsförteckningen. Fritidshus får inte markeras som prioriterade byggnader.

Regionen väljer ut ett eller flera av PTS kriterier för prioritering (se nedan *Kriterier att tillämpa vid regionala prioriteringar*) och motiverar de kriterier som regionen väljer att tillämpa. De valda kriterierna ligger till grund för att välja vilka områden ni vill prioritera. Prioriteringarna behöver dock anges på byggnadsnivå genom att regionen anger vilka byggnader i PTS byggnadsförteckning som ska vara prioriterade.

Nytt för 2022

Nytt för i år är att respektive prioriterad byggnad ska kopplas till ett kriterium i syfte att PTS ska kunna följa upp vilka områden som prioriterats på vilken grund. Endast ett kriterium kan kopplas till en byggnad. Vid de fall där olika kriterier passar in välj det kriterium som ni anser är mest relevant med koppling till det valda området.

Praktisk information

I PTS portal får ni tillgång till byggnadsförteckning, kartfunktion, annan information och redovisar er slutgiltiga prioritering och motivering till val av kriterier. PTS portal når ni via följande länk: PTS portal

Dokument med motivering laddas upp och skickas in tillsammans med valda byggnader under perioden **8 april – 2 maj 2022**. Observera att den byggnadsförteckning som finns tillgänglig från den 13 januari inte är den slutgiltiga byggnadsförteckningen. Den slutgiltiga byggnadsförteckningen inför arbetet med regionala prioriteringar publiceras först efter att det offentliga samrådet har genomförts. Det går bra att arbeta med tidiga versioner av byggnadsförteckningen, men sedan behöver ni säkerställa att byggnader i områden ni vill prioritera inte har tagits bort under kvalitetssäkringen eller under det offentliga samrådet.

Att lyckas göra en väl förankrad prioritering kan vara ett tidskrävande arbete. För att hinna klart med arbetet understryker därför PTS vikten av att påbörja arbetet snarast möjligt.

Kriterier att tillämpa vid regionala prioriteringar

Syftet med de regionala prioriteringarna från PTS sida är att få in regional styrning i bredbandsstödsmodellen och möjliggöra stödfinansiering av mindre kostnadseffektiva projekt. PTS kriterier för prioritering är framtagna i samverkan under 2019 och har därefter justerats och kompletterats utifrån behov. Kriterierna har en bredd i syfte att möjliggöra prioritering utifrån det som är centralt för utveckling i olika områden.

Följande kriterier går att använda sig av för att motivera regionens val av prioriterade byggnader. Minst ett kriterium måste tillämpas och det går bra att tillämpa alla så länge de motiveras och knyts till byggnader i särskilda områden.

1. **Främjande av anslutningar till hushåll; det vill säga stadigvarande bostäder där minst en person är folkbokförd**

   Kriteriet syftar till att möjliggöra att hushåll i områden där kostnader för utbyggnad är höga får möjlighet till uppkoppling med hjälp av stöd. Regionerna kan till exempel välja att prioritera byggnader i glest befolkade områden för att öka områdenas attraktionskraft eller begränsa digitalt utanförskap.

2. **Främjande av företagande och näringsliv samt andra verksamheter**

   Kriteriet syftar till att möjliggöra att både befintliga och nya företag och verksamheter får tillgång till snabbt bredband med hjälp av stöd. På så vis kan regionerna bidra till att skapa bättre förutsättningar för företagande och näringsliv i regionen.

3. **Främjande av anslutningar till samhällsviktiga funktioner, som till exempel skolor, vård- och omsorgsboenden, och allmänna kommunikationer**

   Kriteriet syftar till att möjliggöra utveckling av samhällsviktiga funktioner genom tillgång till snabbt bredband med hjälp av stöd. Genom denna prioritering kan regionerna exempelvis bidra till användning av digitala välfärdstjänster och minska digitalt utanförskap.

4. **Beaktande av andra insatser som till exempel regionala initiativ och stödinsatser**

   Kriteriet syftar till att kombinera insatser och investeringar i bredbandsutbyggnad. En möjlig samordning är att prioritera byggnader i kommuner som tidigare har genomfört ett så kallat Bredbandslyft, som varit Bredbandsforums program för vägledning till kommuner som vill se över

strategiska vägval i bredbandsfrågor. Se mer information om bredbandslyftet här: Bredbandslyftet - bredbandsforum.se

En annan möjlig samordning är att välja att prioritera byggnader i områden där det går att investera samordnat, d.v.s. bygga till fler byggnader med andra kompletterande insatser. **Observera!** Kriteriet kan inte nyttjas för att samordna insatser genom att slå ihop olika stödprogram. Gällande regelverk och PTS villkor för bredbandsstöd behöver följas vid samordning av olika projekt.

5. **Beaktande av känd efterfrågan från slutanvändare**

   Kriteriet syftar till att möjliggöra utbyggnad av stödfinansierad bredbandsinfrastruktur med en kortare startsträcka, genom prioritering av områden där det redan är känt att intresse finns. Det går exempelvis att prioritera byggnader i ett tidigare förprojekterat område som inte blivit utbyggt. På så vis kan regionerna bidra till en snabbare utbyggnadstakt.

6. **Beaktande av områdesspecifika förutsättningar som innebär sämre förutsättningar för bredbandsutbyggnad**

   Kriteriet syftar till att möjliggöra utbyggnad av stödfinansierad bredbandsinfrastruktur i områden dit det är dyrare att anlägga bredbandsinfrastruktur. Skälen till detta kan variera, men det kan exempelvis handla om fysiska hinder eller markförhållanden. Genom denna prioritering kan regionerna bidra till en styrning mot områden som är särskilt utmanande att nå genom kommersiell utbyggnad.

7. **Beaktande av långa avstånd till närmaste nod i befintligt nät**

   Kriteriet syftar till att möjliggöra att byggnader vars avlämningspunkter ligger långt bort från närmaste nod i befintligt nät får möjlighet till uppkoppling med hjälp av stöd. Regionerna kan välja att prioritera byggnader i områden med avseende beräknat i tid och/eller sträcka. Med tidsmässigt långt avstånd avses till exempel avståndet mellan öar i skärgården. Genom en sådan prioritering kan regionerna bidra till en styrning mot områden som är särskilt utmanande att nå genom kommersiell utbyggnad.

8. **Områden som har utmaningar med postservice, mobiltäckning, eller har sämre tillgång till ombud för grundläggande betaltjänster**

   Kriteriet syftar till att möjliggöra utbyggnad av stödfinansierad bredbandsinfrastruktur i landets mest utsatta glesbygd, där utmaningar med postservice, mobiltäckning eller sämre tillgång till ombud för grundläggande

betaltjänster är vanligt förekommande. Genom denna prioritering kan regionerna exempelvis bidra till att öka områdens attraktionskraft och begränsa digitalt utanförskap.

Vad behöver du tänka på som regional bredbandskoordinator?

PTS vill framhålla att det är värdefullt att samarbeta med kommuner och andra aktörer med god lokalkännedom, som t.ex. handläggare för bredbandsstöd på länsstyrelserna. Arbetet med regionala prioriteringar innebär mycket kontakter, samordning och politiskt förankrat beslutsfattande. Om förberedelser för de slutliga prioriteringarna inte redan inletts är det av stor vikt att snabbt påbörja detta arbete.

PTS styr inte i detalj hur prioriteringsarbetet utförs. Om regionen väljer att involvera nätbyggare i processen är det dock viktigt att tillämpa likabehandling av dessa så att alla aktörer som berörs haft möjlighet att bidra på lika villkor.

I eventuella egna instruktioner till andra aktörer är det viktigt att ni inte glömmer bort att meddela att respektive prioriterad byggnad ska kopplas till ett kriterium eftersom det är nytt för i år.

Det finns ett maxtak för hur stor konkurrensfördel ett stödprojekt kan få genom att inkludera prioriterade byggnader. Maxtaket är 50 procent. Eftersom varje prioriterad byggnad ger 2 procent avdrag på det sökta stödbeloppet per byggnad, vid konkurrensutsättningen, kan ett projekt maximalt utnyttja 25 prioriterade byggnader. För regionen innebär detta att det är önskvärt att geografiskt sprida sina prioriterade byggnader. På så sätt minskas risken för att för många prioriterade byggnader hamnar i ett eller ett fåtal projekt och därmed inte ger någon ytterligare konkurrensfördel.

Exempel: Ett utbyggnadsprojekt innefattar 40 prioriterade byggnader. Varje prioriterad byggnad ger 2 % avdrag, vilket skulle innebära 80 % avdrag (40 × 2 % = 80 %). Då maxtaket för avdrag för prioriterade byggnader inom samma utbyggnadsprojekt är 50 %, går det inte att utnyttja rabatten för samtliga prioriterade byggnader i det här utbyggnadsprojektet. Av de 40 prioriterade byggnaderna i projektet är det endast 25 prioriterade byggnader som avdraget räknas för (25 × 2 % = 50 %).

Var vänder jag mig om jag har frågor?

Du kan kontakta avdelningen för bredbandsstöd per e-post via bredbandsstod@pts.se om du har frågor som gäller bredbandsstödet, exempelvis om byggnadsförteckningen eller hur stödprocessen fungerar.

Gäller din fråga hur du använder PTS portal kan du kontakta supporten genom supportknappen som finns i PTS portal. Du kan kontakta supporten även om du inte är inloggad i PTS portal.